



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης : 460/2011
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄
Συνεδρίαση της 7^{ης} Νοεμβρίου 2011

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Βασίλειος Σουλιώτης, Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Χρυσάφουλα Αυγερινού, Ανδρέας Χαρλαύτης, Θεόδωρος Ψυχογιός, Στυλιανή Χαριτάκη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Εμμανουέλα Πανοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος : Α.Π. 3270 / 7-10-2011 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομικών

Περίληψη Ερωτήματος: Εάν οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) ή άλλα αρμόδια κατά νόμο όργανα υποχρεούνται να αναρτούν στο «πρόγραμμα Διαύγεια» τα χρηματικά εντάλματα που εκδίδουν, κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ.4, περ.6 του ν. 3861/2010.

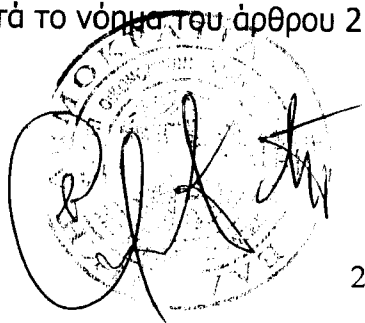
Επί του παραπάνω ερωτήματος το Α΄ Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

A. Στο έγγραφο του ερωτήματος εκτίθενται τα εξής :« Στα πλαίσια της λειτουργίας του προγράμματος «Διαύγεια» και της υποχρεωτικής ανάρτησης νόμων και διοικητικών πράξεων στο διαδίκτυο, θέτουμε υπόψη σας τα εξής :

1. Στο άρθρο 28 παρ.1 του ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις»(ΦΕΚ Α' 247) ορίζεται ότι *α) Τίτλος πληρωμής είναι το χρηματικό ένταλμα ή άλλο παραστατικό στοιχείο, που εκδίδεται από την Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου ή από άλλο αρμόδιο κατά νόμο όργανο, για την πληρωμή εκκαθαρισμένων απαιτήσεων πιστωτών του Δημοσίου σε βάρος πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού. β) Χρηματικό ένταλμα είναι η έγγραφη εντολή για την πληρωμή εξόδων του Δημοσίου. γ) Τακτικό χρηματικό ένταλμα είναι το χρηματικό ένταλμα που εκδίδεται στο όνομα του δικαιούχου για την πληρωμή εκκαθαρισμένων απαιτήσεων κατά του Δημοσίου.* Περαιτέρω, στην παρ.2 του ίδιου ως άνω άρθρου ορίζεται ότι «*Οι δαπάνες του Δημοσίου πληρώνονται από τις αρμόδιες για την πληρωμή αυτών υπηρεσίες με χρηματικά εντάλματα, που εκδίδονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου ή από άλλο κατά νόμο αρμόδιο όργανο*».

2. Στο άρθρο 2 παρ.4, περ.6 του ν. 3861/2010 ορίζεται ότι, μεταξύ άλλων, στο διαδίκτυο αναρτώνται «*οι προϋπολογισμοί, απολογισμοί, ισολογισμοί και οι επί μέρους δαπάνες Υπουργείων, κεντρικών και περιφερειακών δημόσιων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού*».

Κατόπιν των ανωτέρω και με αφορμή το πλήθος αντίστοιχων ερωτημάτων που έχουν υποβάλει οι Υ.Δ.Ε. στην Ομάδα Διοίκησης Έργου του Υπουργείου Οικονομικών για το Πρόγραμμα «Διαύγεια», τίθεται ο προβληματισμός εάν οι Υ.Δ.Ε. ή τα αρμόδια κατά νόμο όργανα υποχρεούνται να αναρτούν στο διαδίκτυο τα χρηματικά εντάλματα, που εκδίδουν, κατά το νόμο του άρθρου 2 παρ.4, περ.6 του ν.3861/2010».



ΙΙ. ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

A. Στο άρθρο 5 Α παρ.1 του Συντάγματος προβλέπεται ότι:
«1.Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων».

B. Στο Ν. 3861/2010 (ΦΕΚ 112^Α/13-7-2010) «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα «Διαύγεια» και άλλες διατάξεις», ορίζονται, μεταξύ άλλων τα εξής:

«Άρθρο 1. Αντικείμενο του νόμου. Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι η εισαγωγή της υποχρέωσης ανάρτησης των νόμων, των προεδρικών διαταγμάτων και των πράξεων που εκδίδουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 2 πρόσωπα και όργανα στο Διαδίκτυο και η δημιουργία των προϋποθέσεων και διαδικασιών για τη διασφάλιση ευρύτατης δημοσιότητας αυτών.

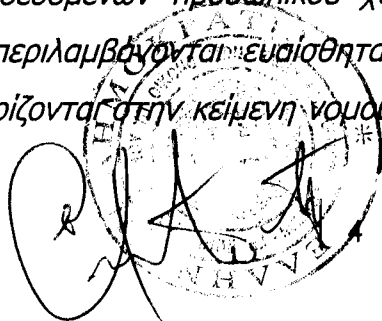
Άρθρο 2. Πεδίο εφαρμογής. 1. Οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται σε νόμους, προεδρικά διατάγματα, αποφάσεις και πράξεις που εκδίδουν ο Πρωθυπουργός, το Υπουργικό Συμβούλιο και τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα, οι Υπουργοί, Αναπληρωτές Υπουργοί, Υφυπουργοί, Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων και Περιφερειών, Ειδικοί Γραμματείς Υπουργείων, τα όργανα διοίκησης νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι ανεξάρτητες και ρυθμιστικές διοικητικές αρχές, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, τα όργανα διοίκησης φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα στις περιπτώσεις που αναφέρονται στον παρόντα νόμο, καθώς και τα όργανα των φορέων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται επίσης και σε πράξεις ή αποφάσεις που εκδίδουν όργανα, στα οποία τα αναφερόμενα στην παράγραφο αυτή όργανα έχουν χορηγήσει εξουσιοδότηση προς υπογραφή ή έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητα. 2. (.....) 3. (.....) 4. Στο διαδίκτυο αναρτώνται: 1) νόμοι που εκδίδονται και δημοσιεύονται κατά το Σύνταγμα, 2) πράξεις νομοθετικού περιεχομένου του

άρθρου 44 παρ. 1 του Συντάγματος, 3) τα προεδρικά διατάγματα κανονιστικού χαρακτήρα, 4) λοιπές πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα 5) ερμηνευτικές εγκύκλιοι και εγκύκλιοι για την εφαρμογή της νομοθεσίας, **6) οι προϋπολογισμοί, απολογισμοί, ισολογισμοί και οι επί μέρους δαπάνες Υπουργείων, κεντρικών και περιφερειακών δημόσιων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού,** 7).... 8) πράξεις διορισμού, αποδοχής παραίτησης, αντικατάστασης ή παύσης Γενικών Γραμματέων Υπουργείων και Περιφερειών, Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων, μελών συλλογικών οργάνων διοίκησης φορέων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού, 9) πράξεις συγκρότησης αμειβόμενων ή μη επιτροπών, ομάδων εργασίας, ομάδων έργου και συναφών οργάνων γνωμοδοτικής ή άλλης αρμοδιότητας, ανεξαρτήτως αν τα μέλη τους αμείβονται ή όχι, (.....).

Άρθρο 3. Υποχρεώσεις ανάρτησης στο διαδίκτυο. 1. Οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος νόμου αναρτώνται αμελλητί στο Διαδίκτυο με μέριμνα του οργάνου που τις εξέδωσε. (.....).

Άρθρο 4. Ισχύς των πράξεων. 1. Οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 2, όταν είναι κατά νόμο δημοσιευτές, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ισχύουν από τη δημοσίευσή τους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά. 2. Με εξαίρεση τις πράξεις της προηγούμενης παραγράφου, οι λοιπές πράξεις, που κατά τον παρόντα νόμο αναρτώνται στο Διαδίκτυο δεν εκτελούνται, εάν δεν έχει προηγηθεί η ανάρτησή τους στο Διαδίκτυο κατά τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο.

Άρθρο 5. Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και απόρρητα. Η ανάρτηση των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 στο Διαδίκτυο και η οργάνωση της αναζήτησης πληροφοριών πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των κανόνων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Δεν αναρτώνται πράξεις, στις οποίες περιλαμβάνονται ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτά ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία. Η ανάρτηση των πράξεων που



αναφέρονται στο άρθρο 2 στο Διαδίκτυο και η οργάνωση της αναζήτησης πληροφοριών πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των κρατικών απορρήτων, όπως προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, των κανόνων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, καθώς και εταιρικού ή άλλου απορρήτου που προβλέπεται από ειδικότερες διατάξεις».

Γ. Ο νόμος 2362/1995 «Κώδικας Δημοσίου Λογιστικού», στα άρθρα 21, 22, 22^Α, 23, 26 και 28, όπως τα άρθρα αυτά αντικαταστάθηκαν με το ν. 3871/2010 « Τροποποίηση Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού» (ΦΕΚ Α' 141/17-8-2010) ορίζει τα εξής:

«Άρθρο 21 Ανάλυση υποχρεώσεων 1. Ανάλυση υποχρέωσης είναι η διοικητική πράξη με την οποία γεννάται ή βεβαιώνεται υποχρέωση του Δημοσίου και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης έναντι τρίτων (νομική δέσμευση).

2. Πριν από κάθε ενέργεια για την εκτέλεση οποιασδήποτε δαπάνης του Δημοσίου και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης απαιτείται σχετική απόφαση ανάληψης υποχρέωσης του αρμόδιου διατάκτη ή του κατά νόμο εξουσιοδοτημένου οργάνου, με την οποία δεσμεύεται η αναγκαία πίστωση (δημοσιονομική δέσμευση).....

Άρθρο 22 1. Δημόσια δαπάνη είναι η γενόμενη χρησιμοποίηση πιστώσεως για την εκπλήρωση των λειτουργικών δραστηριοτήτων ή των σκοπών του Δημοσίου. 2. Ως δημόσιες δαπάνες αναγνωρίζονται όσες προβλέπονται από γενική ή ειδική διάταξη ή συντελούν στην εκπλήρωση των σκοπών των φορέων όπως αυτοί προσδιορίζονται στις καταστατικές και οργανωτικές διατάξεις τους ή εξυπηρετούν λειτουργικές ανάγκες αυτών. Η πραγματοποίηση των δημοσίων δαπανών εγκρίνεται από τους αρμόδιους Διατάκτες ή τα κατά νόμο εξουσιοδοτημένα όργανα αυτών και υπόκειται σε έλεγχο νομιμότητας.

Άρθρο 22^Α Διαδικασίες Ελέγχου Ανάληψης Υποχρεώσεων

1. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι διαδικασίες ελέγχου όλων των αναλήψεων

υποχρεώσεων κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της
Κυβέρνησης.



Άρθρο 23 Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου 1....2....3.... 4. Οι ΥΔΕ έχουν τις ακόλουθες γενικές αρμοδιότητες: α)....β) Ελέγχουν τη νομιμότητα και κανονικότητα και προβαίνουν στην εκκαθάριση και εντολή πληρωμής των δημοσίων δαπανών και κάθε άλλης δαπάνης, ο έλεγχος της οποίας ανατίθεται σ' αυτές με νόμο, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 26 του παρόντος νόμου για τις δαπάνες που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή. γ)...

Άρθρο 26 1. Οι δαπάνες του Δημοσίου ελέγχονται, εκκαθαρίζονται και εντέλλονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου, βάσει νόμιμων δικαιολογητικών που αποστέλλονται από τους Διατάκτες και τα οποία αποδεικνύουν την απαίτηση κατά του Δημοσίου.....

2. Ο έλεγχος επί των ανωτέρω δαπανών συνίσταται σε έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας αυτών. Νόμιμη είναι η δαπάνη εφόσον: α) προβλέπεται από διάταξη τυπικού νόμου ή κανονιστικής διοικητικής πράξης ή εξυπηρετεί τους σκοπούς του οικείου φορέα και β) υπάρχει εγγεγραμμένη στον Προϋπολογισμό σχετική πίστωση. Κανονική είναι η δαπάνη, που έχει νόμιμα αναληφθεί, επισυνάπτονται τα νόμιμα δικαιολογητικά και η σχετική απαίτηση δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή.....

3. Τον έλεγχο ακολουθεί η πράξη εκκαθάρισης, με την οποία προσδιορίζονται τα δικαιώματα των πιστωτών του Δημοσίου και εκδίδεται τίτλος πληρωμής.

4..... 5.....

6. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται τα όργανα και ο τρόπος άσκησης του επί τόπου ελέγχου, το περιεχόμενο του, η διαδικασία διάθεσης των εξειδικευμένων υπαλλήλων για τη συνδρομή των ελεγκτικών οργάνων, ο χρόνος απασχόλησης αυτών, οι διαδικασίες και τα αρμόδια όργανα για τον καταλογισμό των αχρεωστήτως λαβώντων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

7. Με όμοιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται: (α) η διαδικασία ελέγχου, εκκαθάρισης και εντολής πληρωμής των δαπανών του Δημοσίου, τα αρμόδια όργανα ανάλογα με το ύψος ή τη φύση της δαπάνης, η ευθύνη αυτών, ο τύπος των ενταλμάτων, τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία, ως και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, (β) οι σταθερές και διαρκούς ή περιοδικού χαρακτήρα δαπάνες, που εξαιρούνται από την άσκηση ελέγχου των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου και πληρώνονται με άλλους τίτλους πληρωμής, υποκειμένες στον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.»

Άρθρο 28 1.α) Τίτλος πληρωμής είναι το χρηματικό ένταλμα ή άλλο παραστατικό στοιχείο, που εκδίδεται από την Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου ή από άλλο αρμόδιο κατά νόμο όργανο, για την πληρωμή εκκαθαρισμένων απαιτήσεων πιστωτών του Δημοσίου σε βάρος πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού. β) Χρηματικό ένταλμα είναι η έγγραφη εντολή για την πληρωμή εξόδων του Δημοσίου. γ) Τακτικό χρηματικό ένταλμα είναι το χρηματικό ένταλμα που εκδίδεται στο όνομα του δικαιούχου για την πληρωμή εκκαθαρισμένων απαιτήσεων κατά του Δημοσίου. Περαιτέρω, στην παρ.2 του ίδιου ως άνω άρθρου ορίζεται ότι «Οι δαπάνες του Δημοσίου πληρώνονται από τις αρμόδιες για την πληρωμή αυτών υπηρεσίες με χρηματικά εντάλματα, που εκδίδονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου ή από άλλο κατά νόμο αρμόδιο όργανο».

Δ. Σ' εκτέλεση των διατάξεων των παρ. 1 και 2 του ως άνω άρθρου 22^Α, όπως προστέθηκε με το άρθρο 23 του ν. 3871/2010 (Α'41) εκδόθηκε το **π.δ.113/2010** « Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες» (ΦΕΚ Α'194/22-11-2010, διόρθωση σφαλμάτων ΦΕΚ Α'209/10-12-2010), **στο άρθρο 3 του οποίου ορίζεται ότι** «Η απόφαση ανάληψης υποχρέωσης με την οποία εγκρίνεται από το διατάκτη ή το κατά νόμο εξουσιοδοτημένο όργανο η πραγματοποίηση δαπανών, περιλαμβάνει απαραίτητα: α. Τις διατάξεις των νόμων ή διαταγμάτων, με τις οποίες επιτρέπεται η πραγματοποίηση της συγκεκριμένης δαπάνης β. Το είδος και την αιτία της δαπάνης γ. Το ύψος της συνολικής επιβάρυνσης που προκαλείται στον προϋπολογισμό του φορέα, καθώς και την κατανομή αυτής κατ' έτος σε

περίπτωση τμηματικής πραγματοποίησης που εκτείνεται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη. δ. Το οικονομικό έτος / τα οικονομικά έτη πραγματοποίησης της δαπάνης. ε. Τον τίτλο και τον κωδικό αριθμό του φορέα και του ειδικού φορέα, καθώς και τον κωδικό αριθμό εξόδου».

Ε. Περαιτέρω, **στο άρθρο 4 του π.δ. 151/1998** «Δαπάνες Δημοσίου: Διαδικασία ελέγχου, εκκαθάρισης, πληρωμής» (ΦΕΚ Α' 116), που εκδόθηκε με βάση την εξουσιοδότηση της παρ.7 του άρθρου 26 του ν. 2362/1995, ορίζεται ότι:

«1. Μετά τον έλεγχο και την εκκαθάριση των δαπανών του Δημοσίου εκδίδονται από τις Υ.Δ.Ε. τα σχετικά Χ.Ε., τα οποία εξοφλούνται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες. 2.3. Στα Χ.Ε. αναγράφονται:

α. Ο αύξων αριθμός του εντάλματος και ο αριθμός πρωτοκόλλου.

β. Το οικονομικό έτος.

γ. Ο τίτλος και ο κωδικός αριθμός του φορέα και του ειδικού φορέα σε βάρος του προϋπολογισμού του οποίου εκδίδονται, καθώς και ο κωδικός αριθμός εξόδου στον οποίο καταλογίζεται η δαπάνη.

δ. Η υπηρεσία που εκδίδει το Χ.Ε.

ε. Ο αύξων αριθμός της αναληφθείσας υποχρέωσης

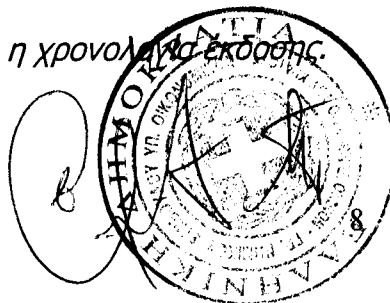
στ. Το πληρωτέο ποσό, ολογράφως και αριθμητικώς

ζ. Το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου, η διεύθυνση, το επάγγελμα, ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου ή ο Αριθμός Δελτίου Ταυτότητάς του, προκειμένου δε περί Νομικού Προσώπου, επιπλέον ο ακριβής τίτλος του και η έδρα του. Επί αιτήματος του δικαιούχου για μεταφορά του ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό, αναγράφεται η τράπεζα και ο αριθμός λογαριασμού.

η. Πλήρης αιτιολογία της πληρωμής και ο αριθμός τιμολογίου.

θ. Η αρμόδια Δ.Ο.Υ. για την εξόφληση του Χ.Ε

ι. Ο τόπος και η χρονολογία έκδοσης.



ια. Ανάλυση του πληρωτέου ποσού στο δικαιούχο και των σχετικών κρατήσεων

ιβ. Ο τίτλος της θέσεως και το ονοματεπώνυμο των αρμοδίων οργάνων που υπογράφουν».

III. Από τις παραπάνω διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, προκύπτουν τα ακόλουθα:

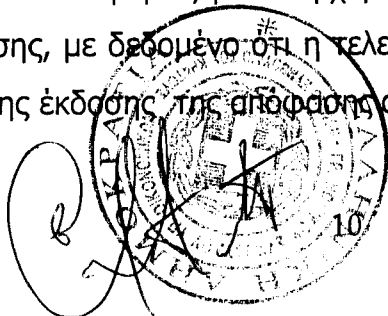
1. Σαφής πρόθεση και σκοπός του ν. 3861/2010, που συνάγεται και από την εισηγητική έκθεση αυτού, είναι η πληρέστερη εναρμόνιση της έννομης τάξης προς την αρχή της φανεράς δράσης της διοίκησης, αφού με τις διατάξεις αυτές εισάγεται η υποχρέωση ανάρτησης πράξεων των κυβερνητικών και διοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο, με σκοπό την επίτευξη της μέγιστης δημοσιότητας της διοικητικής δράσης, προς διασφάλιση της υπευθυνότητας, της ευθύνης και της λογοδοσίας, εκ μέρους των φορέων άσκησης της δημόσιας εξουσίας. Συγχρόνως, όμως, ο νομοθέτης, με τη ρητή διάταξη του άρθρου 5 εδάφ. 3 του ίδιου νόμου, προνοεί, όπως η ανάρτηση των πιο πάνω πράξεων στο διαδίκτυο και η οργάνωση της αναζήτησης πληροφοριών πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη του απορρήτου, που προβλέπεται από ειδικότερες διατάξεις. Δηλαδή, με την εν λόγω διάταξη, τίθεται σαφής περιορισμός στη δημοσίευση των πράξεων στο διαδίκτυο, αν οι πράξεις αυτές εμπίπτουν σε απόρρητο, που προβλέπεται από ειδικές διατάξεις, κατ' αντιστοιχία προς τη ρύθμιση του άρθρου 5 παρ. 3 εδάφ. 1 του ν. 2690/99, όπου τίθεται όμοιος περιορισμός στη δυνατότητα πρόσβασης σε διοικητικά έγγραφα.

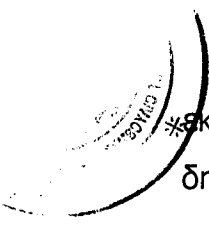
Ειδικότερα, όπως επίσης αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του ως άνω νόμου (σελ.3 της έκθεσης), «*στις πράξεις που θα αναρτώνται στο Διαδίκτυο συμπεριλαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 4 μία σειρά από πράξεις και αποφάσεις που έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα για τη διαφάνεια και τον έλεγχο της κρατικής δράσης και ιδιαίτερα για τη διαχείριση του δημόσιου χρήματος, μεταξύ των οποίων είναι, σύμφωνα με την περίπτωση 6 της παρ.4 του άρθρου 2 του εν λόγω νόμου, οι προϋπολογισμοί, απολογισμοί, ισολογισμοί και οι επιμέρους δαπάνες Υπουργείων, ΝΠΔΔ κ.λ.π., καθόσον η*

διαφάνεια των δαπανών, του προϋπολογισμού και της εκτέλεσής του (επιχειρησιακό εργαλείο αποτελεσματικότητας και ελέγχου)».

2. Εξάλλου, από τις ως άνω διατάξεις περί δημοσίου λογιστικού, οι οποίες ρυθμίζουν τη διαδικασία της ανάληψης, εκκαθάρισης και εντολής πληρωμής δαπανών συνάγεται, πλην άλλων, ότι οι δαπάνες του Δημοσίου εξοφλούνται κατά κανόνα με την έκδοση τακτικού χρηματικού εντάλματος. Προκειμένου δε να εκδοθεί τακτικό χρηματικό ένταλμα, πρέπει οι απαιτήσεις των πιστωτών του Δημοσίου, καθώς και οι αντίστοιχες υποχρεώσεις του τελευταίου να αποδεικνύονται κατά την υπόσταση και την έκτασή τους από πλήρη και νόμιμα δικαιολογητικά. Αυτό συνιστά γενική αρχή του δημοσιολογιστικού δικαίου, συναγόμενη από τις διατάξεις των άρθρων 26 παρ.1 και 28 παρ. 1 και 2 του ν. 2362/1995, σύμφωνα με την οποία για την πληρωμή απαιτήσεων κατά του Δημοσίου απαιτείται η προηγούμενη έκδοση του νόμιμου τίτλου πληρωμής, δηλαδή χρηματικού εντάλματος πληρωμής κατά κύριο λόγο, η οποία (έκδοση) όμως προϋποθέτει ενεργό απαίτηση του πιστωτή δικαιούχου.

Ενόψει των ανωτέρω γίνεται φανερό ότι είναι υποχρεωτική η ανάρτηση στο διαδίκτυο, αφενός μεν, των διοικητικών πράξεων ανάληψης της υποχρέωσης του Δημοσίου έναντι τρίτων, με τις οποίες γεννάται ή βεβαιώνεται υποχρέωση του Δημοσίου (νομική δέσμευση κατά το άρθρο 21 παρ. 1 του ν. 2362/1995 και το άρθρο 2 παρ.1 του π.δ.113/2010), αφετέρου δε, της σχετικής απόφασης ανάληψης υποχρέωσης του αρμόδιου διατάκτη ή του κατά νόμο εξουσιοδοτημένου οργάνου, με την οποία εγκρίνεται η πραγματοποίηση της δαπάνης και δεσμεύεται η αναγκαία πίστωση (δημοσιονομική δέσμευση κατά το άρθρο 21 παρ.2 του ν. 2362/1995 και το άρθρο 2 παρ.2 του π.δ. 113/2010 και Εγκύκλιο Υπουργού Οικονομικών με αριθμό 2/70809/0026/10/10-3-2011, σύμφωνα με την οποία η ανάρτηση των πράξεων που αφορούν δαπάνες θα πρέπει να διενεργείται από την αρμόδια υπηρεσία του οικείου φορέα, μετά τη χορήγηση βεβαίωσης της Υ.Δ.Ε. για την ύπαρξη πίστωσης, με δεδομένο ότι η τελευταία αποτελεί προϋπόθεση για την ολοκλήρωση της έκδοσης της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης).





Με την ίδια επίσης γίνεται δεκτό ότι αναρτητέες στο διαδίκτυο είναι οι εκτελεστές αποφάσεις και πράξεις των αρμοδίων οργάνων, με τις οποίες δηλώνεται η βούλησή τους για την πραγματοποίηση δαπανών.

3. Ακολούθως, η πληρωμή των υποχρεώσεων στον δικαιούχο και η εκτέλεση της αναληφθείσας και εγκριθείσας δαπάνης γίνεται με την έκδοση του σχετικού χρηματικού εντάλματος, δηλαδή έγγραφης εντολής πληρωμής, στην οποία αναγράφονται κατ' άρθρο 4 παρ.3 του π.δ.151/1998 όλα τα στοιχεία του δικαιούχου, όπως το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση, το επάγγελμα, ο αριθμός φορολογικού μητρώου ή ο αριθμός δελτίου ταυτότητάς του, προκειμένου δε περί νομικού προσώπου, επιπλέον ο ακριβής τίτλος του και η έδρα του, ενώ, επί αιτήματος του δικαιούχου για μεταφορά του ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό, αναγράφεται η τράπεζα και ο αριθμός λογαριασμού.

Ενόψει, όμως, του γεγονότος ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της περ.6 της παρ.4 του άρθρου 2 του ν. 3861/2010, είναι υποχρεωτική η ανάρτηση στο διαδίκτυο του προϋπολογισμού και των επιμέρους δαπανών του οικείου φορέα καθώς και των διοικητικών πράξεων της ανάληψης της υποχρέωσης του Δημοσίου και της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης του αρμόδιου διατάκτη για την έγκριση της δαπάνης και τη δέσμευση της αναγκαίας πίστωσης προς πληρωμή αυτής, με τη δημοσιοποίηση των παραπάνω εκτελεστών διοικητικών πράξεων καλύπτονται επαρκώς οι απαιτήσεις δημοσιότητας και διαφάνειας των δαπανών, του προϋπολογισμού και της εκτέλεσής του, το δε χρηματικό ένταλμα αποτελεί μια πράξη εκτέλεσης δαπάνης, που έπεται αυτής και δεν επιφέρει νέα ρύθμιση.

Από τα προαναφερθέντα και ενόψει του γεγονότος ότι οι ως άνω πράξεις της Διοίκησης για την ανάληψη της υποχρέωσης του Δημοσίου και ακολούθως για την ανάληψη υποχρέωσης του αρμόδιου διατάκτη για την έγκριση της δαπάνης και τη δέσμευση της αναγκαίας πίστωσης προς πληρωμή αυτής, αποτελούν την κρίσιμη και θεμελιώδη ρύθμιση που προσδίδει νομιμότητα σε αυτές, καθόσον λαμβάνει χώρα και επί της ουσίας έλεγχος της νομιμότητας των σχετικών δαπανών, συνάγεται ότι οι πράξεις αυτές είναι

αναρτητέες στο διαδίκτυο και η ανάρτησή τους στο πρόγραμμα «Διαύγεια» αποτελεί προϋπόθεση της ισχύος και της εκτελεστότητάς τους, χάριν του σκοπού της διαφάνειας τον οποίο οι διατάξεις του ν. 3861/2010 επιδιώκουν, όπως ρητά ορίζεται και στην παρ. 2 του άρθρου 4 του νόμου αυτού, και περαιτέρω ότι δεν είναι υποχρεωτική η ανάρτηση στο διαδίκτυο των χρηματικών ενταλμάτων που εκδίδουν οι Υ.Δ.Ε. ή άλλοι αρμόδιοι διατάκτες, διότι αποτελούν πράξεις εκτέλεσης και δεν περιέχουν νέα ρύθμιση.

IV. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, το Α' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι, δεν είναι υποχρεωτική, κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 4 περ.6 του ν.3861/2010, η ανάρτηση στο πρόγραμμα «Διαύγεια» των χρηματικών ενταλμάτων που εκδίδουν οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου ή τα κατά νόμο αρμόδια όργανα.

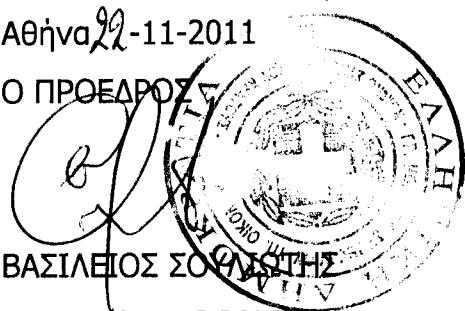
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 22-11-2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΟΦΛΙΣΤΗΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.



Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ Ν. ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

A handwritten signature in black ink, which appears to be 'Εμμανουέλα Ν. Πανοπούλου'.